

1878-11-29

AFSENDER

J. C. Jacobsen

MODTAGER

Lorenz Frølich

FAKTA

Type:  
Brev

Sprog:  
Dansk

Afsendersted:  
København

Modtagersted:  
København

Arkivplacering:  
Det Kongelige Bibliotek

Emneord:  
Carlsberg, Filantropi, Industriel  
arkæologi, Mæcenvirksomhed,  
Selvbiografi, bryggeriindretning,  
bryggeriteknologi, arbejdsforhold

DOKUMENTINDHOLD

Lorenz Frølich har bedt Jacobsen om selvbiografiske oplysninger til en bekendt i Frankrig, men da Jacobsen selv er for beskeden til at udtale sig henviser han til en nylig udkommet artikel i bladet Neue freie Presse (Wien). Og så er det ikke så beskeden mere.

TRANSSKRIFTION

Herr Historiemaler Frølich

Deres meget ærede Opfordring til at meddele de Oplysninger om min Stilling og Virksomhed, som Deres Ven i Paris ønsker til Afbenyttelse for "La Presse", har sat mig i nogen Forlegenhed, thi det var jo en ret vanskelig Sag selv at opregne "tout le bien", som man troer at have gjort. Hvorledes skal man kunne gøre dette, uden at smittes af Forfængelighed, hvormed man gør sig latterlig, baade i sine egne og i Andres Øjne ? Jeg har derfor ubetinget afslaaet adskillige lignende Anmodninger om Bidrag til min Biographi, bestemte til offentliggørelse herhjemme. Deres Anmodning angaaer rigtignok kun en Meddelelse til Afbenyttelse i Frankrig og forsaavidt stiller Sagen sig jo noget anderledes, da jeg som god Patriot ikke kan have Noget imod at Franskmændene faae en Forestilling om at der udføres noget Godt i Danmark, som maaskee kan vinde deres Sympathi for vort Fædreland. Men jeg vilde dog næppe have kunnet overvinde min Modbydelighed for at opregne mine formentlige Bedrifter dersom Tilfældet ikke havde lettet mig denne Opgave.

Det er nemlig i disse Dage ankommet et Nummer af Wiener-Bladet "Neue, freie Presse" for i Søndags d 24 Novbr, som indeholder en fremstilling af min Virksomhed i de Retninger, hvorom Deres franske Ven ønsker Oplysning.

Til denne Fremstilling i Wiener-Bladet, med Overskrift "Nur ein Brauer" kan jeg nu henvise, da jeg, afseet fra de hengivende Lovtaler, maa erkjende, at den hvad det Factiske og hele min Tænkemaade angaaer i det Væsentlige er rigtig. Det er nemlig umiskjendeligt, at den maa hidrøre fra Med-delelser af nogle af mine Venner blandt Videnskabsmænd og Bryggere i Østerrig til hvem jeg oftere har udtalt mig uforbeholdent ved Sammenkomster med dem, deels her i Kjøbenhavn, deels i Wien. Jeg kan dog ikke godkjende denne Fremstilling uden at bemærke, at den indeholder nogle Feiltagelser og Overdrivelser.- Jeg har f.

Ex. ikke bekostet hele Restaurationen af Bedekammeret paa Frederiksborg, men kun bestilt de 23 bibelske Malerier dertil af C. Bloch.

Mine saakaldte "store Bestillinger" af Kunstværker til offentlige Institutioner indskrænke sig til 15 Marmorbuster til Universitetet og Theatret og til 5 Malerier og et Basrelief i Marmor til Galleriet paa Christiansborg og til Thorvaldsens Museum.- Men desuden har jeg rigtignok ydet betydelige Bidrag til flere monumentale Kunstværker, som Frederik 7<sup>des</sup>, H. C. Ørsteds og N. Juels Monumenter, saavel som til en heel deel offentlige Anstalter og Foretagender, ligesom jeg ogsaa har understøttet Kunstnere og Lærde ved Reiestipendier. Hvad jeg er som Brygger og hvorledes jeg har udviklet mig i denne Retning er udførligt omtalt i N. fr. Presse, hvortil dog kan føies, at den forbedrede Brygningsmethode, som jeg har indført i Danmark efterhaanden har udbredt sig til alle Provindser og for en stor deel med mine Elever, i Reglen Chemikere,

som have studeret Brygnings Kunsten paa Carlsberg og senere etableret sig som Bryggere eller Bestyrere af Bryggerier. Endvidere kan siges at jeg er min egen Architect og Constructeur og at nogle af mine Konstruktioner og Metoder ere blevne adaptere i Udlandet. x)

At jeg som Bygmester har construeret de store Væxthuse i Botanisk Have med Varme og Ventilationsapparater af min egen Opfindelse, er omtalt i Wiener-Bladet.

Om mit Bryggeri Carlsberg kan til de i nysnævnte Blad givne Oplysninger føies, at det hører til de betydeligste paa Fastlandet og er det største i Norden. Det producerer aarlig over 150,000 Hectoliter til en Værdi af 3.3000,000 francs, hvoraf 600,000 francs er Gjenstand for export til tropiske Lande. Det til Bryggeriet hørende Areal udgjør over 6 Hectares, hvoraf 17000 [kvadrat] Mètre ere optagne af Bygninger. Dampmaskinerne have 70 Hestes Kraft og nye Maskiner af 50 Hestes Kraft er under Construction tilligemed store Iis-Maskiner og andre Forbedringer. Bryggeriet beskjæftiger 150 Arbeidere, som lønnes efter en stigende Scala i Forhold til Tjenestetid og Dygtighed med 1200 à 3000 francs om Aaret. De have desuden fri Lægehjælp og Hospitalspleie, samt Pension

---

x) Omvendt har jeg fra Udlandet indført og udbredt forbedrede

J. C. JACOBSENS ARKIV  
CARLSBERGFONDET

Constructioner og Apparater. Saaledes har jeg f. Ex. Fra Frankrig først indført Jernbjelker (fers à planches) fra Dupont & Dreyfuss; Générateurs inexplosibles fra Belleville & Co; Apparater fra Herman Lachapelle; Præcisionsinstrumenter fra Nacet; Hartnack og Dubos; Statuer og andre Kunstgjenstande af Bronze fra Barbedienne

efter 10 Aars Tjeneste, naar de afskediges, samt efter deres Død for deres Enker.-

Sluttelig bør maaske nævnes at Hs Majestæt Kongen har udnævnt mig til Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd og at den franske Republik har hædret mig med Æreslegionens Kors.

Hermed fremsender jeg et fransk Aftryk af Actstykkerne vedkommende Stiftelsen af Carlsberg Fondet, hvorom den omtalte Artikel i N. f. Pr iøvrigt indeholder tilstrækkelig Oplysning, navnlig om den senere Udvidelse af Carlsberg Fondet til at omfatte Dannelsen af et nationalhistorisk Museum paa Frederiksborg Slot og om mit Bidrag til dette Slots Restauration.

Dette Brev er blevet meget længere, end jeg havde tænkt mig, men naar man kommer ind paa at tale godt om sig selv, bliver man let vidtløftig!

Jeg forbliver  
Med sand Høiagtelse

Deres  
J. C. Jacobsen

Carlsberg d 29.<sup>de</sup> Novbr 1878.

J. C. Jacobsen

Jens Jøhannsen's Fødsels

Det er meget værdt Opfordring til at meddele de  
Oplysninger om min Fødsel og Vordtidsalder, som Deres  
: Søn ønsker til Aftengjælden for "La Presse", som jeg har  
: været medtaget, thi det er jo en mærkelig Sag selv at opregne  
"Lant de bier", som er en Lant de bier og som gjætt. Jørgensen  
: er en Lant de bier, inden at færdigt af Jørgensen's  
: faaet man gjætt sig lant de bier, faaet : Lant de bier og :  
: Lant de bier? Jeg har derfor i betragtning af at jeg har  
: Anvendelsen om Lant de bier til min Lant de bier, Lant de bier  
: Offentliggjælden for Lant de bier. Deres Anvendelse er  
: rigtig nok den en Lant de bier til Aftengjælden : Frankrig og  
: faaet det Lant de bier jeg har været medtaget, da jeg har  
: faaet det Lant de bier som har været medtaget at Lant de bier  
: Lant de bier om at det er Lant de bier Gætt : Lant de bier, som  
: Lant de bier den minde Lant de bier for Lant de bier.

Men jeg vilde dog gerne have Lant de bier om min  
: Meddelelse for at opregne min formentlige Bedrifter  
: Lant de bier Lant de bier Lant de bier Lant de bier Lant de bier.

Det er værdt : Lant de bier Lant de bier Lant de bier Lant de bier  
: af Lant de bier - Lant de bier "Lant de bier" for : Lant de bier  
: 24. Navn, som Lant de bier en Lant de bier af min Vordtidsalder  
: i de Lant de bier, som Lant de bier Lant de bier Lant de bier.

Det første Skrivelse: Wien - Bladet, med Omskrift  
"Hvad er Crises", som jeg nu sender, da jeg, affør som  
de yngre Landet, som erjænder, at den med det Sachse  
og min Jule Eksamens angaar: det Høvelige og rigtig.  
Det er nemlig umiddelbart, at den som Jule for  
Maddelsteds af nogle af mine Navne blandt Medlemmerne  
og Bøgerne: Ofterig til som jeg efter som indtalt mig  
i færd af dem med Sammenhang med dem, der de:  
Kjædehaare, der de: Wien. Jeg som dog ikke gælder  
denne Sammenhang uden at tænke, at den indtalt nogle  
Sættelyst og Omskrift. - Jeg som dog ikke behøver Jule  
Eksamens angaar af Omskrift som Frederiksberg, men  
den bestill de 33 betalte Malers der de af O. Blach.  
Minne færd de "som Omskrift" af Sammenhang til  
offentlig Skrivelse indtalt mig til 15 Sammenhang  
til Sammenhang og Omskrift af de 5 Malers og de Omskrift  
: Navne til Omskrift som Christianborg til Thorvaldsens  
Museum. - Men deruden som jeg sig sig nok gælder betydelig  
Omskrift til som manuskript Sammenhang, som Frederik 7<sup>des</sup>,  
H. C. Omskrift og H. Jule Sammenhang, som den til  
en Jule med offentlig Omskrift og Sammenhang, ligesom  
jeg ogsaa som indtalt Sammenhang og Omskrift med Skrivelse.  
som jeg er som Bøgerne og som den jeg som indtalt  
mig: den som Omskrift er indtalt i H. C. Omskrift, som den  
som den som den som Omskrift med den, som jeg som  
indtalt: den som Omskrift som indtalt sig til alle Sammenhang  
og som den som den med min Omskrift, i Omskrift som den,

J. C. JACOBSENS ARKIV  
CARLSBERGFONDET

Jeg saa med stor Bælgelse Læses for Carlsberg og paa en stakkars  
sig jeg Bøggens eller Castjerns af Bøggens. Siden den saa  
siges at jeg ~~for~~ er min egen Cassehold og Landhænder og at  
nogle af mine Landhænder og Skattevarer saa bleve adlydende  
i Høstend. \*)

At jeg saa Bøggens for caudonærst de Navn Bøggens  
i Carlsberg og min egen Cassehold og Landhænder og at  
af min egen Opfindelse, er indtalt i Niend - Bladet. -

Om mit Bøggens Carlsberg saa de de i engelske Blad gennem  
Oplysninges sprog, at det først de de betydligste for Landhænder  
og er til første i Høstend. Det paa den anden side ca. 150,000  
Mechanikere de en Høstend af 3,300,000 francs, paa 600,000 francs  
er Bøggens for første de første Lande. Det de Bøggens  
første Cassehold indgjød ca. 6 Heilars, paa 17000 □ Metres  
er oplydende af Bøggens. Sammenlignelse paa 70 første Land  
og nye Høstend af 70 første Land er under Landhænder tillige  
paa det - Høstend og andre Landhænder. Bøggens beskæftigede  
150 Arbejdere, paa Høstend af ca. 1200 i 3000 francs er Cassehold  
de saa de siden for Høstend og første Land, paa Høstend

\*) Omvendt saa jeg for Høstend indfødt og indfødt første Landhænder  
og Apparater. Carlsberg saa jeg først for Frankrig først indfødt Høstend  
(for i plancher) paa Dupont & Dreyfus; "Générations inexplorables" paa Belleville  
& Co; Apparater paa Norman Lachapelle; Høstendinstrumenter paa Natchel;  
Høstend og Dubosq; Høstend og andre Høstendinstrumenter paa Barbédienne

J. C. JACOBSENS ARKIV  
CARLSBERGFONDET

efter 10 Aars Græns, naar de afbediget, samt efter dees Leds for  
dees færd. -

Stillelig har man her været at de Præjektiv Lægen for  
idevænt mig til Leds af Laubøge og Laubøge's ande og at  
de franske Legation for Leds mig med den legation's Leds.

Jeg har sendt dig et fransk Afskrift af Oplysning  
med Laubøge's Kædetjen af Carlsberg Leds, som den  
antallet Leds. i de fr. P. i en rigt indføjet tilføjet  
Oplysning, som den den seneste Kædetjen af Carlsberg Leds  
til et antallet Laubøge's af et antal af fransk Leds  
for Frederiksberg Leds og den med Leds til de Leds  
Leds.

Dees Leds er blevet meget længe, og jeg har  
kunnet mig, men naar den Leds ind den et Leds  
gode og sig Leds, bliver man let, indføjet!

Jeg har sendt dig med den Leds  
Leds

Carlsberg p 29. Novbr 1878.

J. C. Jacobsen  
Leds